

Zápis

z obhajoby disertační práce Mgr. **Markéty Bauerové**

konané dne **24. 9. 2015**

téma práce **“Antropologie umění a tetování jako umělecké dílo”**

přítomni:

doc. RNDr. Václav Vančata, CSc. - předseda komise

prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

doc. Lubomír Tyllner, CSc.

Doc. PhDr. Martin Soukup, Ph. D. - školitel

PhDr. Jiřina Todorovová, CSc. - oponent

Předseda komise p. doc. RNDr. Václav Vančata, CSc. zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku Mgr. Markétu bauerovou. Školitel doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D. představil doktorandku a seznámil komisi s uchazečkou, průběhem studia a její disertační prací. Kandidátka představila komisi svou disertační práci, její předmět, cíle a hlavní závěry, k nimž dospěla při řešení zvoleného tématu. Shrnula podněty pro svoji práci a zdroje, ze kterých čerpala:

V dizertační práci, kterou předkládám, jsem se musela vypořádat se základními nedostatky, které vyslovili oponenti práce. Jednalo se především o rozšíření odborné literatury, zejména soudobých autorů z oblasti kulturní a sociální antropologie. V případě doktora Martina Rychlíka jsem byla upozorněna na opatrné zacházení se starší literaturou (Lommel), nepřesnosti přímo se týkající zdobení těla - například tvrzení, že v Oceánii dosáhlo tetování uměleckého vrcholu, což neplatí jm. o Mikronésii. Další nepřesnosti se týkaly rozšíření specifického tetování stehem, tzv. šitje v celé arktické oblasti. Dalším požadavkem bylo rozšířit podrobněji kapitolu věnovanou šamanismu...paní doktorka Todorovová mě dále upozornila na problémy terminologie: jednalo se o používání výrazu Křováci namísto Sanové, Eskymáci namísto Inuité, použití slova kunsthistorie namísto “umělecká historie”. Bod, který jsem nezohlednila bylo přidání další beletristické literatury, kde jsem se obávala rozmělnění tématu, dále chybí vsuvka zaměřená na ženskou obřízku u určitých etnik v Africe, respektive její interpretaci. Další odstraněné nedostatky se týkaly neuvedení symbolu draka v křesťanské mytologii, záměna symbolu krkavce za havrana apod. Vzhledem k předchozím posudkům a po konzultaci se školitelem byl výzkumný vzorek rozšířen ze 7 rozhovorů na 20. V posudku doktorky Půtové mi bylo vytýkáno, že byl přidán i rozhovor z roku 2008 s tatérkou z Norska, který byl na počátku mého výzkumu ponechán “v šuplíku”. Ano, tento rozhovor byl použit v kontextu zařazení dalších cizinců do výzkumného vzorku. Jednalo se o 2 tatéry z Bulharska jednoho hudebníka z Rakouska, který se taktéž věnuje tetování. Tyto rozhovory proběhly na území České republiky. Rozhovor s dalšími dvěma Bulhary pak proběhl přímo na území Bulharska. Následně byla komise seznámena se zněním posudků a doktorandka na ně reagovala.

Část věnovaná diskusi:

Václav Vančata:

Já bych se chtěl zeptat, proč v práci nebylo rozvinuto asijské, respektive Japonské tetování yakuza, které je velmi rozvinuté, po technické stránce i stran symboliky...Já učím na “uprumce” hodně dlouho, a zajímá mě otázka uměleckého řemesla. Když se tím někdo živí, tak vám neprozradí detaily. Východní umění si libuje v tom, když jsou správné detaily, drží se puntičkářsky drobností,

to je definice japonského přístupu (klasický obraz toho poskytuje postava umělce ve filmu Jáchyme, hod' ho do stroje"). Dále věc vkusu, respektování tvaru, aby se osoba, která bude zdobena, zdobila individuálně ve smyslu: když zhubnu, aby se tvar obrazu úplně nedeformoval..Zajímavé je to z hlediska kreativity a přesnosti ve výtvarném umění.

Markéta Bauerová:

Já když jsem zpovídala tatéry, naráželi jsme často na téma kýče v tetování. A většina považuje za kýč to, že daná osoba "neodhadne sama sebe", ten psychologický rozměr. Osoba se musí s tatérem dohodnout, respektovat, je to o vzájemné komunikaci. Mnohdy si klient přeje zdobení které k jeho somatotypu nesedí, nebo je tetování nevhodně umístěné. Jeden Američan, tatér, uvádí, že je nesmyslné tlačit například učitele na základní škole, aby si nechal vytetovat motorkářskou lebku, je tam velká odpovědnost...

Ano, tetování yakuza chybí, zminovala jsem pouze asijské tetování v souvislosti s kapitolou o dějinách tetování. U nás, v mém vzorku tatérů jsem ani nenašla osobu, která by se tomuto druhu tetování systematicky věnovala.

Při práci na zakázku musí tatér vyhovět zákazníkovi bez ohledu na to, jaký styl sám preferuje. Může mít rád keltské tetování, portrét, ale samozřejmě klienti chtějí například tribal polovina, snaží se to zvládnou perfektně, ale minimální část se může věnovat vyloženě tomu, co se jim líbí.

Václav Vančata:

Líbí se mi, a je škoda, že jste to tam nezvýratnila, ta psychologická stránka, jako když se v historii portrétovali vladaři - umělec musel přesvědčit vladaře, aby seděl tak, a z takového úhlu, že portrét byl nakonec přijatelný - aby král umělce rovnou nepopravil...I když v případě portrétů některých Habsburků to stejně vypadalo tak jak vypadalo.

Lenka Šulová:

Snad jen bych uvedla...do budoucna inspiraci pro kolegyni z hlediska psychologie. Myslím že je to velké téma z hlediska identity člověka. Proč chce svou identitu vymezovat právě touto cestou, proč právě teď, proč zrovna Evropani, proč právě určitá část populace. Pokud budete v této oblasti stále činná, určitě se na toto do budoucna můžete zaměřit.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování:

počet členů komise 4

přítomno členů komise 4

počet hlasujících: 3

kladných hlasů: 3

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Kateřina Zusková

Podpis předsedy komise